

УДК 342.6

DOI <https://doi.org/10.32836/2521-6473.2021-1.4>

Ю. В. Георгієвський, доктор юридичних наук, доцент, завідувач наукового відділу правового забезпечення галузевого інноваційного розвитку Науково-дослідного інституту правового забезпечення інноваційного розвитку Національної академії правових наук України, доцент кафедри адміністративного права Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого

НЕДОЛІКИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ПРОЄКТІВ В УКРАЇНІ

Стаття присвячена системному аналізу недоліків правового регулювання інноваційних проєктів в Україні та розробленню пропозицій щодо їх подолання. На підставі системного аналізу чинного законодавства у сфері інноваційної діяльності й інтелектуальної власності автор дійшов висновку про фактичне застосування подвійних експертних та реєстраційних процедур, що ставить під сумнів відповідність державної інноваційної політики законодавчо задекларованій цілі та принципам. У роботі підсумовано, що така проблемна ситуація дозволяє поставити під сумнів дотримання принципу орієнтації держави на інноваційний шлях розвитку економіки та досягнення головної мети державної інноваційної політики – створення соціально-економічних, організаційних і правових умов для ефективного відтворення, розвитку й використання науково-технічного потенціалу України. На думку автора, такий стан правового регулювання щодо застосування до інноваційних проєктів формально окремих експертних процедур, що фактично є тотожними експертним процедурам для забезпечення правової охорони об'єктів інтелектуальної власності, не є ані доречним, ані припустимим через фактичну втрату часу на їх проходження. Автор наголошує, що вкрай актуальним завданням для законодавця постає процесуальне забезпечення принципу «економії часу» під час здійснення всіх експертних та реєстраційних процедур щодо інноваційних проєктів в умовах стрімкого світового науково-технічного розвитку. Уважається доцільним розгляд можливості встановлення під час проходження наукової і науково-технічної експертизи об'єктів інтелектуальної власності комплексного розв'язання експертами питань інноваційної перспективи таких об'єктів. Отримані висновки актуалізують системну проблему розмежування компетенції у сфері інноваційної діяльності Міністерства освіти та науки України, а також Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства. Дослідження засвідчує наявність дублювання повноважень цих органів публічного управління, а також організацій та установ, що належать до сфери їх управління.

Ключові слова: інноваційний проєкт; державна реєстрація; державна експертиза; об'єкт інтелектуальної власності; науково-технічна експертиза; інноваційна політика; суб'єкт інноваційної діяльності.

Iu. V. Georgievskiy. Disadvantages of legal regulation of innovative projects in Ukraine

The article is dedicated to the systematic analysis of the shortcomings of the legal regulation of innovative projects in Ukraine and the development of proposals for solving them. Basing on a systematic analysis of current legislation in the field of innovation and intellectual property, the author has concluded the actual use of double expert and registration procedures, which calls into question the compliance of state innovation policy with the legally declared purpose and principles. The paper sums up that mentioned problematic situation raises questions about the observance of the principle of state orientation on the innovative path of economic development and achieving the main goal of state innovation policy – creating socio-economic, organizational and legal conditions for effective reproduction, development and use of scientific and technological potential of Ukraine. Due to the author's point of view, this state of legal regulation of the application of formally separate expert procedures to innovative projects, which are in fact identical to expert procedures to ensure legal protection of intellectual property, is neither appropriate nor acceptable due to the actual loss of time. The author emphasizes that a very important task for the legislator is the procedural provision of the principle of "saving time" in the implementation of all expert and registration procedures for innovative projects in the context of rapid global scientific and technological development. It is considered expedient to consider the possibility of establishing during the scientific and scientific-technical expertise of intellectual property objects a comprehensive solution by experts of such objects innovative perspective. It is highlighted that the procedure of state recognition and protection of scientific discoveries still remains without proper legislative regulation. This makes it impossible to recognize such an object of intellectual property as an innovative product that significantly narrows the legal field for the implementation of innovative projects. The obtained conclusions actualize the systemic problem of delimitation of competence in the field of innovation of the Ministry of Education and Science of Ukraine and the Ministry of Economic Development, Trade and Agriculture. The study has shown the existence of duplication of powers of these public administration bodies, as well as organizations and institutions belonging to the scope of their management.

Key words: innovative project; state registration; state expertise; object of intellectual property; scientific and technical expertise; innovation policy; agent of innovation activity.

Постановка проблеми. Аналіз останніх досліджень і публікацій. Сучасні науковці наголошують на тісному взаємозв'язку між розвитком національної інноваційної системи та якістю законодавства, що забезпечує її правове регулювання. Зокрема, А. Шапошник звертає увагу на необхідність ефективного застосування нормативно-правового арсеналу регулювання інноваційної системи країни, оскільки воно є основою її сталого розвитку [1]. С. Шевчук розглядає нормативно-правове забезпечення інноваційної системи як спосіб подолання диспропорцій економічного розвитку в державі [2]. На переконання Н. Кравець, перехід української економіки на інноваційну модель розвитку потребує «повного, узгодженого та системного правового забезпечення функціонування національної інноваційної системи» [3, с. 141]. Наведені позиції актуалізують визначення актуальних проблем правового регулювання інноваційної сфери та розроблення пропозицій щодо шляхів удосконалення інноваційного законодавства України.

Відповідно до ст. 3 Закону України «Про інноваційну діяльність», головною метою державної інноваційної політики є створення соціально-економічних, організаційних і правових умов для ефективного відтворення, розвитку й використання науково-технічного потенціалу країни, а одним з її основних принципів визнано орієнтацію держави на інноваційний шлях розвитку економіки [4]. У практичній площині реалізація такої мети пов'язана з наявністю чималої кількості перепон, що стають на заваді імплементації визначених законодавцем умов та принципів. Як засвідчує аналіз наукових праць вітчизняних дослідників [5–7], найчастіше ці проблеми мають не зовнішній характер, а пов'язані передусім із недоліками обраних державою механізмів реалізації визначеної мети. Водночас дослідження недоліків реалізації державної політики у сфері підтримки інноваційних проєктів нині перебуває у фокусі уваги переважно вітчизняних економістів (наприклад, роботи [2; 3; 5–7]), що, на наше переконання, суттєво актуалізує подальший правовий аналіз визначеної проблематики.

Наявні напрацювання щодо визначення недоліків законодавчого регулювання є досить еkleктичними. Так, С. Шевчук такими недоліками визначає термінологічні розбіжності законодавства (зокрема, щодо визначення та використання законодавцем термінів: «інновація», «інноваційна діяльність», «інноваційний проєкт» тощо) [2]. На фрагментарності законодавчого забезпечення інноваційної діяльності та застарілості нормативно-правового регулювання інноваційної системи акцентує увагу А. Шапошник [1]. Такі дослідницькі висновки, на нашу думку, є цілком прогнозованими у зв'язку з відсутністю в Україні кодифікованого акта – Інноваційного кодексу [8], ухвалення якого могло б сприяти вирішенню визначених вище проблем. Водночас участь держави у сфері інноваційної діяльності через реалізацію компетенції уповноважених органів і процедур, які вони застосовують, переважно залишається поза увагою сучасних науковців. На наше переконання, наявність дублювання, дуалізму чи внутрішньої неузгодженості таких процедур може суттєво гальмувати діяльність суб'єктів інноваційної діяльності, створювати перепони для реалізації інноваційних проєктів в Україні.

Мета статті. Метою даної наукової розвідки є визначення недоліків правового регулювання інноваційних проєктів в Україні та розроблення пропозицій щодо їх подолання.

Виклад основного матеріалу. Відповідно до ст. 1 Закону України «Про інноваційну діяльність», інноваційний проєкт – це комплект документів, що визначає процедуру і комплекс усіх необхідних заходів (зокрема, інвестиційних) щодо створення і реалізації інноваційного продукту і (або) інноваційної продукції [4]. За приписами ч. 2 ст. 12 державна підтримка реалізації інноваційного проєкту надається за умови його державної реєстрації.

Порядок державної реєстрації інноваційних проєктів і ведення Державного реєстру інноваційних проєктів (далі – Порядок реєстрації ІП), затверджений постановою Кабінету Міністрів України (далі – КМУ) від 17 вересня 2003 р. № 1474 [9], а центральним органом виконавчої влади, що здійснює таку державну реєстрацію і ведення зазначеного реєстру, є Міністерство освіти і науки України (далі – МОН) [10].

Відповідно до п. 2 Порядку реєстрації ІП, суб'єкт інноваційної діяльності, який заявляє інноваційний проєкт на державну реєстрацію, подає його з відповідною заявою та бізнес-планом до МОН. Міністерство передає ці документи до визначеного ним підрозділу для кваліфікування інноваційних проєктів (далі – Установа). Ця Установа, у свою чергу, проводить перевірку комплектності документів та передає завірнені копії зареєстрованих документів до експертної організації. Згідно з п. 6 Порядку реєстрації ІП, експертна організація проводить експертизу інноваційного проєкту відповідно до Закону України «Про наукову та науково-технічну експертизу» [9] та порядку, затвердженому МОН.

Відповідно до ст. 1 Закону України «Про наукову та науково-технічну експертизу» [11], науковою і науково-технічною експертизою визнається діяльність, метою якої є дослідження, перевірка, аналіз і оцінка науково-технічного рівня об'єктів експертизи і підготовка обґрунтованих висновків для ухвалення рішень щодо таких об'єктів. Згідно зі ст. 5 Закону, інноваційні програми та проєкти державного значення підлягають обов'язковій науковій і науково-технічній експертизі. Науково-технічна продукція, раціоналізаторські пропозиції, винаходи, процес упровадження результатів наукових досліджень і розробок, інші види наукової та науково-технічної діяльності, що сприяють прискоренню науково-технічного прогресу, ефективність науково-технічних та інноваційних проєктів підлягають науковій та науково-технічній експертизі з ініціативи організацій та установ, до компетенції яких належить вирішення відповідних питань.

Відповідно до Порядку проведення державної експертизи інноваційних проєктів (далі – Порядок проведення експертизи ІІ) [12], встановлено, що МОН¹ вирішує комплекс питань, що пов'язані з організацією проведення експертизи. Зокрема, Міністерство визначає підрозділ (Установу) для кваліфікування інноваційних проєктів, забезпечує реалізацію права заявника пропонувати й обирати експертну організацію, сприяє заявникові в укладанні з експертною організацією договору, сприяє своєчасному отриманню від експертної організації висновку експертизи інноваційного проєкту, забезпечує, у разі необхідності, проведення повторної експертизи інноваційного проєкту коштом експертної організації. Підставою для проведення такої експертизи є договір між заявником і експертною організацією, у якому має бути зазначено формат і строк проведення експертизи з урахуванням кількості продуктів та/або продукції, які заявлені як інноваційні, строк дії експертного висновку і вартість експертизи тощо. На підставі договору експертна організація визначає персонал, відповідальний за проведення експертизи та підготовку висновку експертизи, кількість зовнішніх експертів із проведення експертизи залежно від об'єкта експертизи. Отримані результати досліджень експерти оформлюють у вигляді окремих експертних висновків або окремих висновків спеціалізованих фахових експертних організацій. Такі експертні висновки є підставою для оформлення висновку експертизи, що має бути затверджений керівником експертної організації та надісланий Установі.

Особливість експертної процедури полягає в договірному порядку її проведення, у зв'язку із чим її результати можна, на нашу думку, поставити під сумнів через необ'єктивність. Запобіжником від порушень відповідно до п. 9 Порядку реєстрації ІІ виступає можливість призначення повторної експертизи. Так, Установа, у разі виявлення під час дослідження висновку експертної організації порушень, може ухвалити рішення щодо проведення повторної експертизи. Порядок передбачає, що повторна експертиза проводиться коштом експертної організації [12]. Таке положення є, на нашу думку, гарантією відповідального ставлення експертів до проведення дорученої їм експертизи та запобіжником від порушень, що можуть вплинути на об'єктивність результатів експертних досліджень.

Відповідно до п. 3 Порядку реєстрації ІІ [9], рішення про державну реєстрацію інноваційного проєкту ухвалюється МОН на підставі висновку організації із проведення експертизи інноваційних проєктів. Згідно з п. 8 Порядку, у разі позитивного висновку експертизи установа протягом місяця після його надходження з експертної організації розглядає інноваційний проєкт та готує рішення про кваліфікування його інноваційним або пріоритетним інноваційним, що затверджується відповідним наказом МОН. Отже, МОН здійснює державну реєстрацію інноваційних проєктів із внесенням даних про їх кваліфікування до Державного реєстру інноваційних проєктів, спираючись виключно на позитивні висновки обов'язкової експертизи цих проєктів, що за своєю суттю є науковою або науково-технічною.

Зі змісту дефініції поняття «інноваційний проєкт» убачається акцентування законодавцем уваги на результатах такого проєкту. Тобто визнання його інноваційним передбачає розроблення, виробництво і реалізацію інноваційного продукту і (або) інноваційної продукції, що мають відповідати встановленим законом вимогам. Відповідно до ст. 15 Закону України «Про інноваційну діяльність», продукція може бути визнана інноваційною, якщо вона, як результат інноваційного проєкту, виробляється (буде вироблена) в Україні вперше [4]. Якщо вона виробляється не вперше, то порівняно з іншою аналогічною продукцією вона має бути конкурентоспроможною і демонструвати вищі техніко-економічні показники. Інноваційною продукцією може бути результат тиражування чи застосування інноваційного продукту або сам інноваційний продукт, якщо він не призначений для тиражування. За результатами експертизи МОН ухвалює рішення про кваліфікування продукції як інноваційної.

З аналізу ст. 14 Закону України «Про інноваційну діяльність» убачається, що визначальною вимогою до інноваційного продукту є забезпечення реалізації чи впровадження вже визнаного державою об'єкта інтелектуальної власності. Такими об'єктами інтелектуальної власності пропонується вважати винахід, корисну модель, промисловий зразок, топографію інтегральної мікросхеми, селекційне досягнення тощо. Очевидним є те, що такий перелік об'єктів інтелектуальної власності не є вичерпним. Не менш очевидно і те, що не всі об'єкти права інтелектуальної власності через свої властивості можуть бути використані для розроблення і створення інноваційних продуктів (продукції).

Перша вимога до виробника інноваційного продукту полягає в наданні державних охоронних документів на об'єкти інтелектуальної власності чи одержання відповідних ліцензій від власників цих об'єктів для реєстрації інноваційного проєкту. Другою суттєвою вимогою є те, що для визнання продукту інноваційним його розроблення має підвищувати вітчизняний науково-технічний і технологічний рівень. І третьою вимогою для визнання продукту інноваційним визнана його новизна [4].

Аналіз чинних нормативних актів, що регулюють правовий режим охорони об'єктів права інтелектуальної власності, а саме законів України «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі» [14], «Про охорону прав на промислові зразки» [15], «Про охорону прав на компонування напівпровідникових виробів» [16],

¹ Для реалізації цих нормативних положень щодо організації та проведення наукової та науково-технічної експертизи інноваційних проєктів Міністерством освіти і науки України відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 25 листопада 2015 р. № 1027 [13] та наказу МОН України від 21 грудня 2015 р. № 1330 утворено Державну наукову установу «Український інститут науково-технічної експертизи та інформації» (далі – УкрІНТЕІ).

«Про охорону прав на сорти рослин» [17], Положення про Державний реєстр селекційних досягнень у тваринництві [18] дозволяє дійти висновку, що встановлені ними механізми правової охорони є тотожними за змістом. Зокрема, є тотожними встановлені умови надання правової охорони, умови патентоздатності (охороноздатності), передбачені експертні процедури щодо цих об'єктів, порядки реєстрації об'єктів та ведення державних реєстрів, наслідки видачі охоронних документів (патенти, свідоцтва) на зареєстровані об'єкти.

Спільним для всіх механізмів правової охорони об'єктів інтелектуальної власності є опис державної системи такої охорони. Так, у всіх наведених законах (за винятком Закону України «Про охорону прав на сорти рослин» [17]) встановлено, що державна система правової охорони інтелектуальної власності представлена центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності (далі – Мінекономіки); Національним органом інтелектуальної власності (далі – НОІВ) і сукупністю наукових, освітніх, інформаційних та інших державних підприємств, що належать до сфери управління Мінекономіки. Створення НОІВ передбачено Законом України «Про внесення змін до деяких законів України щодо створення національного органу інтелектуальної власності» [19]. Відповідно до п. 2 розд. II «Прикінцеві та перехідні положення» цього Закону, НОІВ є юридичною особою публічного права, функціональним правонаступником центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності [19].

Відповідно до розпорядження КМУ від 13 жовтня 2020 р. № 1267 р. [20], функції Національного органу інтелектуальної власності виконує державне підприємство «Український інститут інтелектуальної власності» (далі – Укрпатент), що належить до сфери управління Мінекономіки. Варто зазначити, що саме Укрпатент є єдиним державним експертним закладом, який на підставі владних, делегованих йому КМУ повноважень, здійснює розгляд і проведення експертизи заявок на об'єкти інтелектуальної власності (далі – ОІВ). Окрім цього, він забезпечує (а через технічне адміністрування державних реєстрів об'єктів інтелектуальної власності *де-факто здійснює*) державну реєстрацію та видачу охоронних документів на зазначені об'єкти. Цікавим є те, що до предмета діяльності цього підприємства також віднесено сприяння винахідницькій та інноваційній діяльності, зокрема, шляхом розроблення інноваційних стратегій суб'єктів господарювання, здійснення оцінки інвестиційної привабливості винаходів і корисних моделей (п. 3.3.2 Статуту [21]).

Відповідно до Закону України «Про охорону прав на сорти рослин» [17], повноваження ЦОВВ розділено між центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державного нагляду (контролю) у сфері охорони прав на сорти рослин (Контролюючий орган), і центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони прав на сорти рослин (Компетентний орган). Такий розподіл не відповідає законодавчим змінам, що відбулися в системі правової охорони інтелектуальної власності, зокрема запровадженню єдиного національного органу інтелектуальної власності, функції якого нині виконує Укрпатент.

Оцінюючи особливості правового регулювання охорони об'єктів права інтелектуальної власності, варто зазначити, що правовий режим охорони забезпечено майже стосовно кожного з наведених вище об'єктів, окрім наукових відкриттів. Незважаючи на задеклароване у ст. 458 Цивільного кодексу (далі – ЦК) України [22] право на наукове відкриття й особливий порядок його охорони, в Україні остаточно не ухвалений спеціальний закон, який би забезпечував реалізацію цих приписів. Такий Закон за реєстраційним номером 6414, відповідно до постанови Верховної Ради України від 14 червня 2005 р. № 2645–IV [23], було лише прийнято в першому читанні за основу, а його подальше ухвалення було припинено. Маємо констатувати, що порядок визнання й охорони державою наукових відкриттів досі залишається без належного законодавчого врегулювання. Це унеможливило визнання такого об'єкта інтелектуальної власності як інноваційного продукту, що суттєво звужує правове поле для впровадження інноваційних проєктів.

Недоліком правового регулювання об'єктів інтелектуальної власності як потенційних інноваційних продуктів є використання застарілих законодавчих термінів. Так, у Законі України «Про інноваційну діяльність» уживається термін «топографія інтегральної мікросхеми» [4]. Водночас у новій редакції Закону «Про охорону прав на топографії інтегральних мікросхем» змінено назву і зміст цього об'єкта інтелектуальної власності [16]. У правовий обіг уведено термін «компонування напівпровідникових виробів», який за змістом суттєво відрізняється від терміна «топографія інтегральної мікросхеми» (зважаючи на відмінності «інтегральної мікросхеми» від «напівпровідникового виробу», що зумовлені науково-технологічним розвитком за останні 20 років). Для цілей нашої роботи важливим є з'ясування зміни у правовому режимі державної охорони цих об'єктів. Так, раніше факт реєстрації топографії ІМС підтверджувався свідоцтвом компетентного органу (Державна служба інтелектуальної власності України), засвідчувалося виключне право власності автора на внесену до відповідного Державного реєстру топографію ІМС. Нині свідоцтвом підтверджується реєстрація компонентування компетентним органом – Національним органом інтелектуальної власності – та засвідчується не лише авторство на нього, а й інші права на це компонентування. У зв'язку із цим потенційний заявник інноваційного проєкту, на нашу думку, не має надавати компетентному органу (НОІВ) одержану від власника ліцензію на використання цього об'єкта, якщо у свідоцтві зазначено право заявника на використання цього об'єкта інтелектуальної власності. Для уникнення різного тлумачення і коректного застосування законодавчих вимог щодо потенційного визнання об'єктів інтелектуальної власності інноваційними продуктами є доречним вне-

сення змін до ст. 14 Закону України «Про інноваційну діяльність» та заміни застарілого терміна «топографія інтегральної мікросхеми» на новий «компонування напівпровідникових виробів».

Окрему увагу привертає співвідношення встановлених наведеними законами експертних процедур, які застосовуються НОІВ для вирішення питань про реєстрацію об'єктів права інтелектуальної власності. Права на об'єкти інтелектуальної власності є самостійними об'єктами наукових і науково-технічних експертиз, що проводяться з ініціативи суб'єктів (ст. 5 Закону України «Про наукову і науково-технічну експертизу» [11]). Лише в Законі України «Про охорону прав на сорти рослин» [17] визнано статус експертизи², що проводиться для цілей закону, як державної науково-технічної експертизи. Інші закони такого визнання статусу експертизи не містять, хоча за змістом такі експертизи є науковими та науково-технічними.

У межах експертиз³ установлюється дата подання заявки, належність до переліку об'єктів, що можуть бути визнані об'єктами інтелектуальної власності, відповідність заявки формальним вимогам. У межах кваліфікаційного етапу експертизи перевіряється відповідність заявки на об'єкт інтелектуальної власності встановленим умовам та критеріям правової охорони. Умовами патентоздатності винаходу є новизна, винахідницький рівень і промислова придатність, для корисної моделі – новизна і промислова придатність. Критеріями охороноздатності промислового зразка є його новизна й індивідуальний характер, критерієм охороноздатності компоненту напівпровідникових виробів – оригінальність, а умовами придатності сорту для набуття прав інтелектуальної власності на нього – новизна, відмінність, однорідність та стабільність. Як бачимо, спільною для правової охорони всіх об'єктів інтелектуальної власності особливістю є вимога стосовно їхньої новизни, що є ключовою ознакою для визнання продуктів інноваційними.

Варто визнати, що в зазначених законах, якими регулюється правова охорона окремих об'єктів інтелектуальної власності, чітко не визначені граничні строки проведення кожної з експертиз. Такі триетапні процедури проведення експертизи заявки на об'єкт інтелектуальної власності за всієї їхньої складності, відсутності чітких меж етапів попередньої та формальної експертиз (за винятком експертизи заявки на винахід (корисну модель)), нечіткості за описом є логічно виправданими за послідовністю. Це пояснюється визначеними умовами надання правової охорони кожному об'єкту інтелектуальної власності та необхідністю встановлення в заявках відомостей, що можуть становити державну таємницю. Водночас такі процедури через відсутність граничних строків проведення кожного експертного етапу створюють умови для затягування державної реєстрації об'єктів інтелектуальної власності. Останні ж потенційно можуть бути визнані інноваційними продуктами. Наведені тотожні ознаки дозволяють дійти висновку, що правова охорона всіх об'єктів інтелектуальної власності має нині здійснюватися НОІВ (Укрпатент) через їх державну реєстрацію та внесення даних про ці об'єкти до державних реєстрів за результатами обґрунтованих висновків наукових або науково-технічних експертиз.

Висновки з дослідження і перспективи подальших розвідок у цьому напрямі. Реєстраційні процедури, застосування яких передбачено для правової охорони об'єктів інтелектуальної власності й інноваційних проєктів, є тотожними за змістом. Можливість державної реєстрації як об'єктів інтелектуальної власності, так і інноваційних проєктів поставлена в залежність від позитивних результатів експертиз, які за природою є науковими та науково-технічними. Зважаючи на аналогічні експертні завдання, що розв'язуються експертами щодо, наприклад, встановлення новизни об'єктів інтелектуальної власності й інноваційних продуктів (продукції), можна дійти висновку, що наведені експертні процедури є подвійними.

Такий стан правового регулювання щодо застосування до інноваційних проєктів формально окремих експертних процедур, що фактично є тотожними експертним процедурам для забезпечення правової охорони об'єктів інтелектуальної власності, не є ані доречним, ані припустимим через фактичну втрату часу на їх проходження. Зазначена ситуація дозволяє об'єктивно ставити під сумнів дотримання принципу орієнтації держави на інноваційний шлях розвитку економіки та досягнення головної мети державної інноваційної політики – створення соціально-економічних, організаційних і правових умов для ефективного відтворення, розвитку й використання науково-технічного потенціалу України.

У цьому зв'язку вкрай актуальним завданням для законодавця постає процесуальне забезпечення принципу «економії часу» під час здійснення всіх експертних та реєстраційних процедур щодо інноваційних проєктів в умовах стрімкого світового науково-технічного розвитку. Уважається доцільним розглянути можливість встановлення під час проходження наукової і науково-технічної експертизи об'єктів інтелектуальної власності комплексного розв'язання експертами питань інноваційної перспективи таких об'єктів або оцінки ефективності ймовірного використання об'єкта інтелектуальної власності як інноваційного продукту (продукції) для створення інноваційних проєктів.

Отримані висновки актуалізують, у свою чергу, системну проблему розмежування компетенції у сфері інноваційної діяльності між МОН і Мінекономіки, адже наше дослідження засвідчило наявність дублювання повноважень цих органів публічного управління, а також організацій та установ, що належать до сфери їхнього управління.

² Експертиза назви сорту й експертиза на придатність сорту для поширення.

³ Проведення яких передбачено наведеними законодавчими актами та передусє державній реєстрації прав на об'єкти інтелектуальної власності.

Список використаних джерел:

1. Шапошник А. Сучасний стан нормативно-правового регулювання інноваційної діяльності та діяльності з надання послуг в інноваційній сфері в Україні. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Право»*. 2019. Вип. 58. Т. 1. С. 148–151.
2. Шевчук С. Економіко-правові засади регулювання інноваційної діяльності в Україні. *Науковий вісник Національного університету державної податкової служби України (економіка, право)*. 2013. № 3. С. 51–58.
3. Кравець Н. Законодавство про інноваційну діяльність: проблемні аспекти. *Інноваційне підприємництво: стан та перспективи розвитку* : збірник Матеріалів II Всеукраїнської науково-практичної конференції, 29–30 березня 2017 р. Київ : КНЕУ, 2017. С. 140–142.
4. Про інноваційну діяльність : Закон України від 4 липня 2002 р. № 40–IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2002. № 36. Ст. 266.
5. Яковлев А. Аналіз стану інноваційної діяльності в Україні та шляхи його поліпшення. *Наука та наукознавство*. 2018. № 2 (100). С. 29–44.
6. Єршова Г. Інноваційна діяльність в Україні: основні тенденції та проблеми. *Економіка і прогнозування*. 2017. № 4. С. 137–148.
7. Багрова І., Черевко О. Національна інноваційна система України: характеристика та проблеми становлення. *Вісник Дніпровської державної фінансової академії*. 2010. № 2 (24). С. 81–90.
8. Задихайло Д. Кодифікація інноваційного законодавства: окремі концептуально-правові підходи. *Вісник Академії правових наук України*. 2010. № 4. С. 177–185.
9. Про затвердження Порядку державної реєстрації інноваційних проектів і ведення Державного реєстру інноваційних проектів : постанова КМУ від 17 вересня 2003 р. № 1474. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1474-2003-%D0%BF#Text> (дата звернення: 02.02.2021).
10. Про затвердження Положення про Міністерство освіти і науки України : постанова Кабінету Міністрів України від 16 жовтня 2014 р. № 630. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/630-2014-%D0%BF> (дата звернення: 01.02.2021).
11. Про наукову та науково-технічну експертизу : Закон України від 10 лютого 1995 р. № 51/95-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1995. № 9. Ст. 56.
12. Про затвердження форми заяви про розгляд інноваційного проекту, форми інноваційного проекту та Порядку проведення державної експертизи інноваційних проектів : наказ МОН від 30 липня 2013 р. № 1052. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1351-13#Text> (дата звернення: 02.02.2021).
13. Про утворення державної наукової установи «Український інститут науково-технічної експертизи та інформації» : постанова КМУ від 25 листопада 2015 р. № 1027. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1027-2015-%D0%BF#Text> (дата звернення: 02.02.2021).
14. Про охорону прав на винаходи і корисні моделі : Закон України від 15 грудня 1993 р. № 3687–XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1994. № 7. Ст. 32.
15. Про охорону прав на промислові зразки : Закон України від 15 грудня 1993 р. № 3688–XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1994. № 7. Ст. 34.
16. Про охорону прав на компонування напівпровідникових виробів : Закон України від 5 листопада 1997 р. № 621/97-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1998. № 8. Ст. 28.
17. Про охорону прав на сорти рослин : Закон України від 21 квітня 1993 р. № 3116–XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1993. № 21. Ст. 218.
18. Положення про Державний реєстр селекційних досягнень у тваринництві : наказ Міністерства аграрної політики та продовольства України від 2 липня 2012 р. № 385. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1218-12#Text> (дата звернення: 02.02.2021).
19. Про внесення змін до деяких законів України щодо створення національного органу інтелектуальної власності : Закон України від 16 червня 2020 р. № 703–IX. *Відомості Верховної Ради України*. 2020. № 45. Ст. 387.
20. Про Національний орган інтелектуальної власності : розпорядження КМУ від 13 жовтня 2020 р. № 1267-р. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-nacionalnij-organ-intelektualnoyi-vlasnosti-i131020-1267> (дата звернення: 02.02.2021).
21. Статут Державного підприємства «Український інститут інтелектуальної власності». URL: <https://ukrpatent.org/uk/articles/about#statut> (дата звернення: 02.02.2021).
22. Цивільний кодекс : Закон від 16 січня 2003 р. № 435–IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № № 40–44. С. 356.
23. Про прийняття за основу проекту закону України про охорону прав на наукові відкриття : постанова ВРУ від 14 червня 2005 р. № 2645–IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2645-IV#Text> (дата звернення: 02.02.2021).